

Ali je res nemogoče, da bi prave porozitljive teh stvari našli? Ali mora par neusmiljenim pijačam, po katerih željajo biv vojska še deset let trajala, na milost in nemilost urobiti? Ali ni nobenega paragrafa, po katerem bi se dali na odgovornost poklicati, ali vsaj slammate može prijeti, ker se bodejo pijačari pravočasno na varno spravili?

Naša oderuška postava se ozira le na dajanje in podaljšanje kredita. Vstvariti se mora tudi izjemno postavo. V 100 slučajih se 99 izmenjuje doberštvo jasno dožene. Celo ako se z nima na izredne razmere navadni meščanski dobiček podvoji, bo resnični dobiček mnogočas 10-krat večji. Privoščili bi akcijonarjem lastne dividende zadnjih dveh let prav iz sreca, ako bi jih ne plačali iz lastnega žepa. Pod temi pogojami pa je treba enkrat Augijev izčistiti! Odgovorna mesta si morajo postati enkrat jasna, da enkete, male kazni in ednake odredbe niso prava sredstva za odpravo teh nenaravnih razmer v našem gospodarstvu. Bolezen sedi preglaboko, da bi se zamoglo tako lahko iz sveta spraviti. Preden pa to ni odredba le za sedaj, marveč za bodočnost. Povsod se čuje bojazen, da tudi po vojni nenaravno visoke cene ne pridejo na svojo prejšnjo mero padle, marveč da se bode na malo zmanjšani podlagi naprej dolih. To preprečiti, je državna potreba!

Kajti vsaka država ima največji interes, posodovati kolikor mogoče konzervativno, zavoljeno prebivalstvo . . . Hitro nastopanje namore danes mnogo — vse popraviti; redkodaj pa se je nudila kakšnemu državnemu pričak, zasluziti si globoko hvaležnost toliko uspev brez razlike strank. Stojimo pred odločitvijo velikih stvari — ali um pride rešitelj?

U. d. W.

(„Allg. Bauerzeitung“ v Celovcu).

Pomirjenje živcev je najvažnejše pri bolestnem stanju vsake vrste. Od bolečin razburjeni živci nam pustijo veliko močnejše čutiti, nego so v resnicu. To spuma, ako se nas s kako stvarjo od opazovanja bolečin odvane, na primer s kakim zamivnim pismom. Ko pa smo pismo čitali, ne čutimo več bolečine. Torej je pomirjenje živcev najvažnejše za odpravo bolečin. Bolečine odpravljajoče sredstvo, ki pomiri takoj žive, je tukaj dobro dišeči rastlinski esenčni fluid z zn. „Elsalid“ ki prinaša pri bolečinah vsake vrste hitro pomoč. Na sklenici tega blagodejnega domačega sredstva pošte je mogoče do 6 krov lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsalid št. 241 (Hrvatsko). Istotam se zamore naročiti Fellerjevi milo odvajajoče Rhabarbara-kroglice z zn. „Elsalid“, 6 škatlj franko za 4 K 40 h. Oba domača sredstva naj bi bila vedno na razpolago in se obneseta pri bolečinah, ki nastopajo vsled utrujenosti, prehlade in mokrote, oz. vsled uživanja pokvarjenih jedil. Kot hitri pomočniki zoper bolečine rabi se Fellerjevi krombolni črtnik zoper migrēno. Cena 1 K. (fs)

Okraini odbor ptujski.

Ptuj, 7. avgusta 1916.

Pod predsedstvom načelnika J. Orniga je danes okraini zastop ptujski v mestni uradni svoje redno zborovanje, katero so se udeležili razven načelnika še sledeči člani zastopa: Martin Tschech, Quido Pongratz, Max Straschill, Jakob Schampa, Franc Schosteritsch, Max Leden, pl. Kübeck, Franc pl. Hellin, Josef Fürst, dr. Sixtus pl. Fichtenau, Johan Kasper, Karl Sima, Andrej Winisch, Jakob Matzun, Leopold Slawitsch, Johan Steudte, Simon Mlaker, Franc Rischner, Johan Turkusch, Johan Grahár, Franc Hiltischer, Johan Budigam, Filip Maučič, c. k. okr. glavar dr. Evgen pl. Netoliczka pa kot tudi zastopnik.

Načelnik Ornig pozdravil je zborujoče vstopni shod. Podal je potem zanimivo poročilo o delovanju okrainega odbora.

Načelnikovo poročilo.

Govork je omenil najprve delo na cestah, pri katerem se je skupno 533 m cementnih cevi vložilo ter mnogo popravil vsled razstrelitv skarp in poškodovanih bregov naprej. Zlasti je omenil tudi škodo vsled poškodbi in zgradbe za varstvo bregov ob

vurberški okrajni cesti. Načelnik omenil je potem živinorejo; izdal se je 20 bikev, 8 telic in 29 plemenskih merjascov subvenčijskim, potom kmetskim posestnikom za pleme. Tudi je uvedel okrajni odbor novo delo za dviganje živinoreje. Hvala sporazumu s c. k. okrainim glavarstvom se zamore za pleme sposobne bike pincgavskoga plemena, ki so bili v okraju Ormož (i. s. v okolici Središča) rekvirirani, izmenjati za bike našega okraja, ki niso za pleme sposobni. S tem se hoče ogromno dvigniti domača živinoreja. Na ta način se je nabavilo že 7 bikov.

Glede novih zgradb, ki so se izvršile vse s pomočjo ruskih vojnih vjetnikov, poročal je načelnik, da se je cesto v dolini Dravinje za okroglo 3 km, regulacijo Pesnice pa za okroglo 1 km izgradilo. Pričelo se je s preložitvijo grica v Ptujski gori in skoraj polnoma izgotovilo gorsko cesto v Hlaponcih. Tudi pri cesti Hintze-Sv. Martin je zemeljsko delo že na 3 km gotovo. Istopako se je že izgotovilo preložitev vurberške ceste pri gozdarski hiši. Da se pridobi ceni gramoz, nakupil je okrajni odbor v Školi jamo, ki se jo že izrablja. S adnih dreves se je v tem letu 850 nanovo vsadiло. Da se poda silko o premoženju okraja, izračunal se je inventarni spis (ki ga bemo v prihodnji številki natančno objavili). Skupna vrednost inventarja znaša kron 157.000. Prečitalo se je tudi zahvalno pismo občin Hlaponci in Polenšak (tudi to pismo objavimo v prihodnji številki dobredobno). Poročilo načelnika se je vzelo brez razgovora in hvaležno na znanje.

Občinske doklade.

O. z. Steudte poročal je potem o potrdilu občinskih doklad za leto 1916 do 60%. Tudi to poročilo se je brez razgovora na znanje vzelo.

Dodatne odobritve okrainega zastopa.

Poročevalec dr. pl. Fichtenau je predlagal, da se dovoli občini Stoperce najem posojila za 24.000 K v syrhu kritja troškov za šolsko zgradbo. (Sprejeto).

Isti poročevalec predlaže odobritev nakupa jame za gramoz v Školah. Jama, ki obsega 70 a, se je od posestnika J. Pernat za 1300 K kupila. (Sprejeto).

Sprejelo se je tudi odobritev obremenjevanja in devinkuliranja kronskeh rentnih obligacij občin Gorenški vrh ter Turški vrh v namene podpisanja 4. vognjega posojila.

Konečno se je še odobrilo oddajo garancijske izjave čez 20.000 K v aprovizacijske namene.

Za vrivše se vojake.

Poročevalec Joh. Steudte predlagal je, podeliti za namene vrivivih se vojakov sveto 5000 K iz okrainih sredstev. Namestnik načelnika pl. Pongratz prosil je, da naj se najmanje 10.000 K dovoli; v tem slučaju bode tudi on iz lastnih sredstev 5000 K za ta namen žrtvoval. To izjavo se je od navzočih navdušeno sprejelo. Sklenilo se je potem, da se daruje iz okrainih sredstev 10.000 K. G. pl. Pongratzu izrazilo se je zahvalo za njegov velikodušni dar s tem, da so se navzoči iz sedežev dignili. Sprejelo se je poleg tega predlog, da se naj ta denar kolikor mogoče za vrivše se vojake iz ptujskega okraja porabi.

Darilo ob prilik cesarjevega rojstnega dneva.

Poročevalec Steudte predlagal, da se naj iz okrainih sredstev v vojno-oskrbovalne namene ob prilik cesarjevega rojstnega dneva 100 K daruje. Predlog je bil sprejet. Razvila se je potem živahna debata, v katero so posigli gg. pl. Pongratz, okrajni glavar dr. pl. Netoliczka, dr. pl. Fichtenau in drugi, in ki se je tikala vojaških podpor. Sprejel se je konečno predlog, da se naj okrajni odbor obrne na vsa druga štajerska okrajna zastopstva, da z njimi skupaj zahteva revizijo teh podpor, ki so dostikrat neopravilne, s katerimi se izdaja mnogokrat po nepotrebnem denar in širi nevoljo za delo ter odtegne prepotrebne delavske moči.

Odobrenje proračuna okrainih troškov za l. 1916 in 1917.

Poročevalec dir. Kasper naglašal je ugodni gospodarski položaj okraja, katerega proračune se je članom okrajnega zastopa itak pismeno, dospolalo. Tudi proračune za 1916 in 1917. l. se je brez razgovora ednoglasno sprejelo.

Načelnikov namestnik pl. Pongratz zahvalil se je potem v daljšem govoru načelniku g. Ornigu za izborno vodstvo vseh del v teh težkih časih in za doseg velikih gospodarskih uspehov. Prosil je, da naj bi načelnik okraju še dolga leta svoje moči žrtvoval, ker mu prinaša vse prebivalstvo neomajeno zaupanje. Prosil je končno navzoče zastopnike okraja, da naj se ti v znamenje globoke svoje zahvale raz sedežev dvignejo. To se je tudi od strani nemških kakor slovenskih zastopnikov z navdušenjem zgodilo. Pač skromna in vendar lepa zahvala za moža, ki je skozi dolgo vrsto let deloval s krasnimi uspehi za gospodarsko prid ptujskega okraja.

Slučajnosti.

Ok. z. Jos. Fürst govoril je o ureditvi živinskih cen. Vprašal je, kako pride ravno Štajerska do tega, da je štajerska živila skoraj za polovico cenejša nego živila v drugih okrajih.

Ok. z. pl. Hellin in Leop. Slawitsch govorila sta istotako o škodi, ki narašča vsled neopravičenega zanemarjenja Štajerske našim okrajem. Sprejel se je predlog, da naj se obrne okrajni zastop na ostale štajerske okrajne zastope, da naj se potem skupno nato deluje, da se bode konečno tudi v drugih krovovinah (n. p. na Češkem!), v katerih imajo še mnogo živilne, isto rekviriralo; nadaljno obdržanje tega stanja je naravnost nemogoče, ker bi zamoral drugače naša domača živinoreja poginiti.

Ok. z. Fürst govoril je nadalje o škodi, ki se je prizadela zlasti vinogradništvo vsled rekvizicije v prežnih volov; prosil je, da naj skuša okrajni odbor za letošnjo trga tev pridobiti od c. in k. trna potrebne vprežne konje. Ok. z. pl. Hellin in baron Kübeck sta se proti temu izjavila, če da s konji ni mogoče peljati v naše gorske vinograde. Pač pa sta stavila predlog, da se naj nato vpliva, da se bode rekvirirante volov do najmanje 1. decembra 1916 vstavilo. Okrajni glavar dr. pl. Netoliczka pojasnjuje določbe glede živilske rekvizicije in o veliki potrebi na živili, ki se rabi za armado na bojiščih; vsled varovanja plemenskih govedov in mladež živilne se mora ravno večidel vole rekvirirati. — Ok. z. Steudte stavlja predlog, da naj se vsaj nato deluje, da se v vinogradniških pokrajnah posestnikom vole vsaj do končane trgatve pusti. Ta predlog se sprejme.

Sprejelo se je potem še neki manjši predlog ok. z. Jos. Fürst glede viničarjev.

Namestnik okr. načelnika pl. Pongratz predlaže v obrambo tatvin na poljskih pridelkih in grozdju, da še naj nastavi prepotrebne čuvanje. Okr. glavar dr. pl. Netoliczka meni, da bode to z ozirom na pomanjkanje moških jako težavno; poskusil pa bode doseči pri c. k. namestniji prepoved za kupčijo z grozdjem in za izvoz grozdja iz vinogradniških krajev, kar bi bilo pač najbolj priporočljivo sredstvo proti tatvini grozdja.

Načelnikov namestnik pl. Pongratz govoril je o nemožnosti izvršitve lova in vsled tega nastopivšem pomanjkanju cene divjačine. Prosil je tedaj, da se naj preskrbi smodnika in šrota v interesu aprovizacije ljudstva.

Ok. z. pl. Hellin prosi okrajnega glavarja, da naj se določbe glede klanja mladež živilne in telet najstrožje izvršuje, ker drugače ne bode mogoče s tako velikimi žrtvami vpljano živilorejo vzdržati. Okrajni glavar je omenil, da se od strani oblasti te določbe itak najstrožje drži; prestope pa se naj v kaznovanje takoj oblasti naznani.

Konec.

Ker se ni nikdo več k besedi oglasil, zahvalil se je načelnik Ornig vsem navzočim; v vznešenih besedah izrazil je upanje, da bode ta grozovita vojna kmalu z našo zmago končala in s tem novemu gospodarskemu napredku duri odprla.

Zborovanje je sijajno dokazalo, da je okrajni odbor ptujski tudi v teh težkih vojnih časih storil več kot svojo dolžnost, da je zlasti vsled intenzivnega delovanja svojega načelnika Ornig a dosegel tudi v vojni krasne uspehe in da mu leži vedno gospodarski razvitek dežele, gospodarska bodočnost okraja ptujskega na srcu. Danes morajo pač tudi največji nasprotniki sedanjega nemškega okrajnega zastopa priznati, da deluje tukaj veliki talent, ki ne pozna narodnosti in drugih razlik, marveč ki hoče le domačo grudo varovati in izboljšati. Desetletja že traja delo našega okrajnega odbora pod vzornim vodstvom načelnika Ornig, katerega ime ostane nepozabljivo za mesto in okraj, — nikdar pa se še ni to delo tako krasno izkazalo, kakor sedaj v vojni. V največjih težavah se pokaže mož! Hvaležni smo lahko okrajnemu zastopu in upajmo, da bode še mnogo let deloval za naše kmetijsko ljudstvo!

Položaj na Balkanu.

Prinašamo mali zemljevid v poštov prihajajočih pokrajini Balkana, ki kaže z debelo črto (■■■■■) fronto v juliju 1915, s punktirano (.....) pa fronto v juliju 1916. Karta bode cenjene čitatelje gotovo zanimala, ker nam kaže jasno, da je najpomembnejši del Balkana v naših in naših zaveznikov rokah.

Izpred sodišča.

Ruska ljubica.

Lavamünd, 6. avgusta. Katarina Perchtold, dekla v občini Unterbergen, bila je od okrajnega glavarstva v Wolfsbergu zaradi nenaravnega občevanja z nekim ruskim vojnim vjetnikom na 3 dni zapora obsojena.

Nevarna sleparka.

Maribor, 5. avgusta. 18 letna, že dva-krat zaradi tativne pred kaznovana dekla Ana Käffer, izvršila je v Gratkornu, Radgoni in Ptiju razne tativne. Neki Rozaliji Vozlič v Radgoni izvabila je z neresničnimi trditvami stanovanje in hrano za teden dni. Tgovca Franca Griesl v Kirchdorfu je nalagala, da jo ima njena delodajalka kakor lastno hčerko, da ji je dovolila na njeno ime dolgo delati, da ima sama 55.000 kron premoženja itd.; na ta način mu je izvabila blaga za 35 kron. Sodnija obsodila je sleparko na 16 mesecov težke ječe.

Smrtna obsodba.

Belgrad, 9. avgusta. 56 let stari kmet Ljubisav Lazic iz Zupanjaca je dve Mannlicher-puški in več ojstrih patron skrito shra-

nil, to pa z dokazanim namenom, da bi jih v od njega zaželeni priložnosti proti c. in k. vojni sili rabil. Bil je od sodnije c. in k. povojstva mostičja in mesta v Belogradu prekosodno na smrtna v esalah obsojen in je bila smrtna kazen dne 29. julija 1916 na njem izvršena.

Razno.

Živinorejci, pozor! Od okrajnega zastopa v Ptiju se nam poroča: Po prizadevanju okrajnega načelnika g. Jožeta Ornig se je uvedlo zopet odredbo, ki ima veliki pomen za naše živinorejce. V mestni klanici v Ptiju se zamore namreč vsak torek in petek v tednu od strani živinorejcev slaba, za pleme nesposobna teleta izmenjati za lepa, plemska teleta. Tudi se zamore takia lepa, plemska teleta kupiti. S tem se hoče preprečiti, da bi se vsled sedanjih razmer za bodočnost naše živinoreje potrebljno mlado živilo poklalo. Pomagati se pa hoče v prvi vrsti posestnikom, da si na prijetni in ceni način pridobjijo lepo mlado živilo, ki je zdrava in sposobna za pleme. Opozarjam torej živinorejce, da naj se te ugodne prilike poslužujejo!

Svinjerejci, pozor! V Ptiju ima trénski (vojaški) tabor v lastno potrebo izredno lepo svinjerejo; sedaj krmi nad 100 prašičev, ki so res naravnost krasni. Med merjasci ima tudi izredno lepega merjasca, izbornega Bakonyskega plemena, ki se po svoji lastnosti posebno odlikuje. Prav imenitno bi bilo, ako bi se tudi naši domači svinjerejci oprijeli tega jako hvaležnega plemena. Vojaško povojstvo je z ozirom na gospodarsko važnost tega vprašanja — kakor smo to svoj čas že poročali — odredilo, da se sme tega merjasca pripraviti k prignanim svinjam naših kmetovalcev, to pa brezplačno in tudi brez vseh drugih troškov. Celo čez noč se pusti v danem slučaju svinjo pri merjascu. Opozarjam kmete na to odredbo, ki jo bode vsak pametni svinjerejci gotovo rad vpošteval in izrabil. Obrniti se je treba za dovoljenje na g. oberljantanta Vailgl v trénki baraki. Pred taboriščem tréna stoji seveda vojaška straža, ki ne pusti nikogar naprej. Vsakdo, kdor prižene svojo svinjo k merjascu, naj se obrne torej takoj k štacijskemu povojstvu (Stationskommando) v dominikanski vojašnici v Ptiju, ki mu bode napravilo „Passierschein“, da sme v taborišče. Opozarjam ponovno naše kmetovalce na to izborni priliko za izboljšanje svinjereje!

Nobeni žetni dopusti, pač pa vojaško žetno delo. Od vojnega ministerstva se je sledče spremembe v določbah razglasilo: Kmetijski delavci (torej nesamostojni kmetovalci, mali posestniki in njih sinovi) avstrijskega državljanstva se v bodoče ne bodejo pošiljali na dopust, marveč se bodejo uvrstili v vojaške delavske partije. Iz primernih moći se bode sestavilo delavske partije za mlačovo, ki bodo pri enem in istem posestniku žetev spravile in mlačovo izvršile.

Izgubila je neka kmetica par ženskih čevljev (bundschuhov), to pa od Dravskega mosta do Florianigasse v Ptiju. Pošteni najditev naj se oglasi v uredništvu „Štajerca“ in dob lepo nagrada.

Obesil se je pri „Annenhofu“ v Ptiju vojaški bolnični strežnik J. Hanžič. Nesrečnežu se je bržkone zmešalo.

Trije pobegneli Rusi utonili. Iz Ptuja se nam poroča z dne 17. p. m.: Na pionirskem vežbalnišču našli so vojaki danes zjutraj dva speča, popolnoma premočena Rusa. Povedala sta, da sta s tremi drugimi tovariši v čolnu po Dravi pobegnila. Pri Ptiju zadel je čoln v neko napravo in se prevrnil. Vseh pet Ru-

sov je padlo v vodo. Trije so utonili medtem ko sta se dva z zadnjimi modni suho rešila, kjer sta od utrujenosti zapečata in se ju, kakor rečeno, vojaki rešili. Glavne zadeve se je preiskava vpeljala.

Nepojašnjeni strel. Ob mestnem živinskim sejmiku v Ptiju sedela je Blaschitzna dekla Ana Kukovec, kakih štirih korov od nje pa domači hlapec Johan. Kar nanaša je dekla od bolečine zavpila; brez da bi slišalo pok ali strel, imela je kroglo v levi zgornjem stegnu. Krogla je bila predrljana in obleko. Takoj došli zdravnik dr. Gregorec pustil je deklo v bolnišnico odpeljati. Cela stvar je popolnoma nejasna in doslej ni dognano, kdo je streljal ali pa kako se rana prizadela, ko vendor ni bilo strela ušati.

Vojška nesreča. Pri pionirskih vajah v Ptiju se je zgodila nesreča. Ko se je namest gradilo pomožni most, se je neki čoln prekucal. Korporal Alojz Bertonec je prisel in glavo med trame in „joh“ in je bil na glavni hrbitu močno ranjen. Istotako je pod neki drugi vojak v vodo, ki pa je prisel in poškodovan na suho. Tudi Bertonec je izčutti v bolnišnici že mnogo boljše.

Lahkomiselnost. Pri izdelovanju nekog spominskega predmeta iz adjustiranega „Ziderja“ se je cugsfirerju Johananu Wostnerju v Ptiju zgodila nezgoda. „Zider“ se je namreč razprožil in ga je na obrazu težko poškodoval. V nadaljnjo ozdravljenje se ga je v Gradec transportiral. Ob isti prilожnosti je še en vojak lahko poškodovan. Ta nezgod pač ne bi bilo, ako bi bili vojaki sploh ljudje vsaj malo bolj previdni.

Vinogradniki ptujskega okraja! Okrajna stop v Ptiju ima še precejšnjo zalogo na trona in žvepla na razpolago. Opoznamo vinogradnike našega okraja na to!

Neprimerena cestna imena. „Narodni List“ poročajo, da so dobili vsi občinski uradni Českem oblastveni nalog, da naj preda imena cest in trgov ter da naj napravita s primernimi imeni nadomestijo.

Pustite krompir dozoreti! Na to svarilo bi se povsod oziralo. Velja zlasti za hranidozoreči, pa tudi za srednjo dozoreči krompir. Potrebno ni to samo iz zdravstvenega, več tudi iz gospodarskega vzroka. Nemški krompir je za prehrano brez vrednosti hitro pokvari in daje le malo žetev. Prednost krompir iz zemlje vzame, naj se zelenje suši.

Hude posledice tativine. Iz Sv. Lenartov. gor. se poroča: 17-letni, pri grofici Heberstein na gradu Guttenhaag uslužnik Lenart Scherr ukradel je pred par domi iz spalnice graščinske sobe po browningu. Dne 28. julija ravnal je s pištoljem pred spalnicom tako neprevidno, da se je naredil sprožila; krogla je zadela 4 korake pred njim stojecega ruskega vjetnika Andreja Dechnik v vrat. Obstreljen je bil ter ranjen v mariborsko bolnišnico odpeljati. Scherr je bil iz službe odpuščen; oroznik ga aretirali in sodniji oddali.

Neumna igrača. Usnjarski učenec Matjaž Čarek usnjarskega mojstra Petra Možič v Sv. Barbari v Halozah našel nekje nabito vojaško patrono. Igral se je nato tako neprevidno, da se je patrona razstrelila. Odtrgalo je dečku dva prstana in ga poškodovalo tudi nevarno na eni desni roki. Dečka se je odpeljalo v bolnišnico; obenem se je seveda napravil zensko naznanko.

Gozdni požar v Italiji. K.-B. poroča: Genue z dne 7. avgusta: Velikanski gozdni požar pri Savonni povzročil je ogromne škodne in se je zamogel vdušiti še 8000 vojakov.

V spomin zavzetja Poljske. K.-B. poroča dne 7. avgusta iz Varšave: V spomin zavzetja Varšave pred enim letom po enih četah vršila se je danes slavnost, kar so se udeležili oficirji tu ležečih štabov oblasti ter odposlanstva vojaških čet. Generalni gubernator pl. Beseler imel je nagovor v katerem je m. d. dejal: Z zavzetjem